

Věc C-61/22

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

1. února 2022

Předkládající soud:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

13. ledna 2022

Žalobce:

RL

Žalované:Landeshauptstadt Wiesbaden (zemské hlavní město Wiesbaden,
Německo)**Předmět původního řízení**

Zaznamenávání a uchovávání otisků prstů v průkazech totožnosti – Článek 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157 – Platnost – Postup přijímání nařízení – Články 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie – Článek 35 odst. 10 obecného nařízení o ochraně osobních údajů

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Platnost čl. 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157, článek 267 SFEU

Předběžná otázka

Je povinnost zaznamenávat a uchovávat otisky prstů v průkazech totožnosti stanovena v čl. 3 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1157 ze dne 20. června 2019 o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaných občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům,

kterí vykonávají své právo volného pohybu, (Úř. věst. 2019, L 188, s. 67) v rozporu s unijním právem vyšší právní síly, zejména

- a) s čl. 77 odst. 3 SFEU,
- b) s články 7 a 8 Listiny základních práv,
- c) s čl. 35 odst. 10 GDPR,

a je proto z některého z těchto důvodů neplatná?

Uváděná ustanovení unijního práva

Listina základních práv Evropské unie: články 7, 8 a 52;

Smlouva o fungování Evropské unie: články 21, 77 a 289;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1157 ze dne 20. června 2019 o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaných občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří vykonávají své právo volného pohybu: body 2, 17, 18, 19, 21, 22, 40 a 41 odůvodnění, články 3 a 11;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů): články 9 a 35.

Uváděná ustanovení vnitrostátního práva

Gesetz über Personalausweise und den elektronischen Identitätsnachweis [zákon o průkazech totožnosti a elektronické identifikaci, zkráceně Personalausweisgesetz (zákon o průkazech totožnosti), dále jen „PAuswG“): § 5 a § 9.

Stručné shrnutí skutkového stavu a řízení

- 1 Žalobce se domáhá vydání průkazu totožnosti bez zaznamenání otisků prstů. Žalované město tak odmítá učinit, jelikož § 5 odst. 9 PAuswG, který je založen na nařízení (EU) 2019/1157, povinně vyžaduje zaznamenání dvou otisků prstů.
- 2 Nařízení (EU) 2019/1157 se použije ode dne 2. srpna 2021. V článku 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157 se stanoví, že průkazy totožnosti vydávané členskými státy zahrnují paměťové médium, které obsahuje zobrazení obličeje držitele průkazu a dva otisky prstů v interoperabilních digitálních formátech. Zaznamenávání otisků prstů v průkazech totožnosti bylo upraveno i v německém právu (§ 5 odst. 9 PAuswG), přičemž německý zákonodárce měl podle důvodové

zprávy za to, že otisky prstů musí být zaznamenávány na základě čl. 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157.

- 3 Žalobce dne 30. listopadu 2021 požádal o vydání nového průkazu totožnosti bez otisků prstů, jelikož čip jeho starého průkazu totožnosti je vadný. Vydání nového průkazu bylo zamítnuto, jelikož od 2. srpna 2021 je povinné zaznamenání otisků prstů. Mimoto nemá žalobce na vydání nového průkazu nárok, jelikož již je držitelem platného dokladu totožnosti. Průkaz totožnosti je nadále platný i s vadným čipem.
- 4 Orgán veřejné moci, který je podle německého práva příslušný pro vydávání průkazů totožnosti, jedná v postavení orgánu činného v oblasti předcházení rizikům. Navzdory tomu se na vydávání průkazů totožnosti a s tím spojené zpracování osobních údajů nevztahuje směrnice (EU) 2016/680, nýbrž, jak lze vyvodit z bodu 40 odůvodnění nařízení (EU) 2019/1157, obecné nařízení o ochraně osobních údajů (dále jen „GDPR“). V projednávané věci tedy Oberbürgermeister (primátor, Německo) nejedná v rámci pravomocí spadajících do oblasti evropských právních předpisů o předcházení rizikům, které musí být vykládány autonomně. Podle čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 1 směrnice (EU) 2016/680 se tato směrnice použije pouze tehdy, pokud orgány veřejné moci jednájí za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení. Pasy a průkazy totožnosti sem nespádají.

Stručné shrnutí odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 5 Rozhodnutí o předběžné otázce je nezbytné pro vydání rozsudku. Pokud je čl. 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157 v rozporu s právními předpisy Evropské unie, které mají vyšší právní sílu, má žalobce nárok na vydání průkazu totožnosti bez zaznamenání otisků prstů, § 9 odst. 1 první věta PAuswG. Vnitrostátní právní úprava uvedená v § 5 odst. 9 PAuswG by pozbyla svého základu, jelikož by byla v rozporu s unijním právem.
- 6 Dokonce i v případě, že je starý průkaz totožnosti žalobce navzdory vadnému čipu podle § 28 odst. 3 PAuswG i nadále platný, musí si žalobce nejpozději po uplynutí doby platnosti, která činí 10 let, nechat vystavit nový průkaz totožnosti. Mimoto může žalobce podle § 6 odst. 2 PAuswG před uplynutím platnosti průkazu totožnosti požádat o nový průkaz totožnosti, pokud je doložen oprávněný zájem na vydání nového průkazu. V případě vadného čipu již není možné používání funkce prokazování totožnosti on-line. Využít již nelze ani systém automatizované hraniční kontroly. V této omezené možnosti použití je třeba spatřovat oprávněný zájem na vydání nového průkazu.
- 7 Předkládající soud má pochybnosti o tom, zda je čl. 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157 v souladu s unijním právem. Tyto pochybnosti se zakládají na skutečnosti, že nařízení (EU) 2019/1157 vzniklo řádným legislativním postupem, na slučitelnosti čl. 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157 s články 7 a 8 Listiny

základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a na tom, že nedošlo k posouzení podle čl. 35 odst. 10 GDPR.

- 8 Předkládající soud je přesvědčen, že nařízení (EU) 2019/1157 mělo být přijato zvláštním legislativním postupem uvedeným v článku 77 SFEU.
- 9 SFEU v článku 289 rozlišuje mezi řádným a zvláštním legislativním postupem. Nařízení (EU) 2019/1157 bylo založeno na čl. 21 odst. 2 SFEU a přijato řádným legislativním postupem. Podle čl. 21 odst. 2 SFEU mohou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem přijímat předpisy k usnadnění výkonu práva na volný pohyb, pokud se k dosažení tohoto cíle ukáže činnost Unie jako nezbytná a Smlouvy pro takovou činnost nestanoví nezbytné pravomoci.
- 10 Článek 77 odst. 3 první věta SFEU obsahuje další kompetenční normu, která se mimo jiné vztahuje na pravidla týkající se průkazů totožnosti. Podle této normy může Rada v případě, že je k usnadnění výkonu práva na volný pohyb nezbytná činnost Unie, zvláštním legislativním postupem přijmout předpisy týkající se cestovních pasů, průkazů totožnosti, povolení k pobytu a jiných obdobných dokladů, nestanoví-li Smlouvy pro takovou činnost nezbytné pravomoci. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem. Díky tomuto požadavku jednomyslnosti je členským státům v této oblasti ponechána maximální míra suverenity.
- 11 Článek 77 SFEU odpovídá někdejšímu článku 62 SES (Smlouva o ES). Nařízení (ES) č. 2252/2004, v jehož čl. 1 odst. 2 je stanoveno, že v cestovních pasech musí být uchovávány otisky prstů, tehdy normotvůrce založil na článku 62 SES. V rozsudku ze dne 17. října 2013, Schwarz (C-291/12, EU:C:2013:670), Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že čl. 62 bod 2 písm. a) SES byl náležitým právním základem pro přijetí nařízení (ES) č. 2252/2004, konkrétně pak jeho čl. 1 odst. 2.
- 12 Pravomoc uvedená v čl. 77 odst. 3 SFEU má přednost před čl. 21 odst. 2 SFEU, jelikož čl. 77 odst. 3 SFEU jakožto norma, která má s ohledem na svůj obsah povahu zvláštního ustanovení, klade na legislativní postup vyšší požadavky a čl. 21 odst. 2 SFEU se použije pouze v případě, že Smlouvy k dosažení cíle spočívajícího v podpoře volného pohybu nestanoví žádné jiné pravomoci. Nařízení (EU) 2019/1157 se sice nevztahuje na rozvíjení schengenského acquis, ale stejně jako v případě nařízení (ES) č. 2252/2004 je jím zamýšlena harmonizace bezpečnostních prvků a začlenění biometrických identifikátorů jakožto důležitý krok směrem k používání nových prvků s ohledem na budoucí vývoj na evropské úrovni. Stejně jako v případě nařízení (ES) č. 2252/2004 tak mají být doklady (v tomto případě průkazy totožnosti místo pasů) učiněny bezpečnějšími.
- 13 S ohledem na vše, co bylo uvedeno, zastává předkládající soud názor, že k platnému přijetí nařízení (EU) 2019/1157 – a tím i čl. 3 odst. 5 tohoto nařízení – bylo třeba zvláštního legislativního postupu podle čl. 77 odst. 3 SFEU.

- 14 Mimoto v případě průkazů totožnosti existují věcné pochybnosti ohledně slučitelnosti pořizování a uchovávání otisků prstů s články 7 a 8 Listiny.
- 15 Podle článku 7 Listiny má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace. Z článku 8 Listiny vyplývá právo každého na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.
- 16 Již v rozsudku ze dne 17. října 2013, Schwarz (C-291/12, EU:C:2013:670, body 27 a 30) Soudní dvůr Evropské unie s odkazem na rozsudek ESLP ze dne 4. prosince 2008, S. a Marper v. Spojené království (*Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 2008-V, s. 213, body 68 a 84) konstatoval, že odebrání a uchovávání otisků prstů v pasech vnitrostátními orgány, která upravuje čl. 1 odst. 2 nařízení č. 2252/2004, představují zásah do práv na respektování soukromého života a ochranu osobních údajů. Otisky prstů jsou osobní údaje, protože objektivně obsahují jedinečné informace o fyzických osobách a umožňují jejich přesnou identifikaci. Táž základní práva jsou dotčena i při pořizování a uchovávání otisků prstů v případě průkazů totožnosti.
- 17 Předkládající soud má pochybnosti o tom, zda je pořizování otisků prstů, a tedy zásah do práv zaručených články 7 a 8 Listiny, zejména s ohledem na článek 52 a čl. 8 odst. 2 Listiny, odůvodněné i v případě průkazů totožnosti. V článku 8 odst. 2 Listiny je stanoveno, že osobní údaje musí být zpracovávány pouze na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem.
- 18 Předkládající soud je přesvědčen, že v projednávaném případě – stejně jako Soudní dvůr Evropské unie rozhodl ohledně pasů – žadatelé o průkaz totožnosti neudělili souhlas k pořízení otisků svých prstů. Tuto otázku však upravuje čl. 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157 jakožto zákonné pravidlo vztahující se na všechny průkazy totožnosti.
- 19 Podle § 1 odst. 1 první věty PAuswG jsou všichni němečtí občané, jakmile dosáhnou věku 16 let a podléhají všeobecné ohlašovací povinnosti nebo, aniž jí podléhají, převážně pobývají v Německu, povinni mít platný průkaz. Pro vydání tohoto dokladu je tak sejmutí otisků prstů povinné. Vzhledem k tomu, že existuje povinnost mít průkaz totožnosti, nelze mít za to, že žadatelé o průkaz totožnosti s takovým zpracováním údajů souhlasili (takto i rozsudek SDEU ze dne 17. října 2013, Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, bod 31).
- 20 Zároveň je podle čl. 52 odst. 1 Listiny třeba **oprávněného** důvodu stanoveného zákonem.
- 21 Je pravda, že zaznamenávání otisků prstů v průkazech totožnosti uvedené v čl. 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157 je stanoveno právním předpisem, který má právní sílu zákona. Toto opatření je také alespoň zčásti v souladu s cíli obecného zájmu, které uznává Unie, jak jsou vyjádřeny v bodech 1, 2, 4, 18 a 46 odůvodnění [nařízení (EU) 2019/1157].

- 22 V rámci Evropské unie lze průkaz totožnosti používat při překračování hranic. Mimoto vstup na své území s průkazem totožnosti umožňují i státy, které nejsou členy EU, například zejména Švýcarsko, Island, Norsko, Albánie a Černá Hora. Průkaz totožnosti je v této souvislosti používán přinejmenším i jako cestovní doklad, takže daná právní úprava tak slouží i k zabránění neoprávněnému vstupu [na unijní území] z těchto zemí. Tato okolnost by představovala cíl obecného zájmu uznáný Unií (rozsudek SDEU ze dne 17. října 2013, Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, bod 38). Hlavní účel průkazu totožnosti ovšem primárně netkví v tom, aby v schengenském prostoru stejně jako cestovní pas sloužil jako cestovní doklad. V tomto ohledu odůvodnění nařízení (EU) 2019/1157, na rozdíl od odůvodnění nařízení č. 2252/2004, správně neodkazuje na schengenský prostor jako prostor svobody.
- 23 Nařízení (EU) 2019/1157 ani neupravuje používání uchovávaných biometrických údajů v tomto smyslu, když je v čl. 11 odst. 6 nařízení (EU) 2019/1157 stanoveno, že uchovávané biometrické údaje mohou být použity pouze pro účely ověření pravosti [průkazu] nebo totožnosti držitele. Nařízení (EU) 2019/1157 tedy ponechává otevřenou otázku, jak má být usnadněn volný pohyb. Cíl spočívající v zabránění ilegálnímu vstupu [na unijní území] nelze v tomto ohledu považovat za usnadnění volného pohybu.
- 24 Dokonce i pokud by daná právní úprava měla sledovat cíle obecného zájmu, však vyvstávají pochybnosti o tom, zda je čl. 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157 přiměřený. Tak by tomu bylo pouze v případě, pokud jsou omezení těchto práv plynoucích z Listiny přiměřená ve vztahu k cílům sledovaným nařízením (EU) 2019/1157 a tím i k cíli spočívajícímu v zabránění neoprávněného vstupu na unijní území a umožnění spolehlivé identifikace držitele průkazu. Aby tomu tak bylo, musí být prostředky zavedené tímto nařízením způsobilé k uskutečnění těchto cílů a nesmí překračovat meze toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné (rozsudek SDEU ze dne 17. října 2013, Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, body 38 a 40).
- 25 V této souvislosti musí být podle názoru předkládajícího soudu zohledněno, že průkaz totožnosti nelze z věcného ani právního hlediska stavět na roveň cestovnímu pasu, nýbrž že, pokud jde o používání těchto dokladů, mezi nimi existují značné rozdíly. Přesto je s oběma doklady na základě čl. 3 odst. 5 nařízení (EU) 2019/1157 z hlediska otisků prstů zacházeno stejně.
- 26 Je sice pravda, že průkaz totožnosti lze – jak již bylo uvedeno výše – použít jako cestovní doklad. I přesto se průkazy totožnosti a cestovní pasy z právního i praktického hlediska liší. Dokonce i v případě, že jsou průkazy totožnosti v souvislosti s volným pohybem používány i jako cestovní doklady, přinejmenším při cestách mezi členskými státy EU nedochází k pravidelným kontrolám. Mimoto zřejmě pro většinu občanů Unie není primární funkce vnitrostátního dokladu totožnosti spjata s volným pohybem. Průkazy totožnosti totiž mají způsoby použití, které tento rámec překračují. V běžném životě jsou tak průkazy totožnosti mimo jiné používány pro účely styku s vnitrostátními správními orgány nebo s

jinými soukromoprávními subjekty, jako jsou například banky nebo letečtí dopravci. Občané Unie, kteří by měli v úmyslu vykonat své právo na volný pohyb, tak mohou učinit již se svým cestovním pasem (v tomto smyslu též stanovisko evropského inspektora ochrany údajů k plánovanému zavedení uchovávání otisků prstů v průkazech totožnosti ze dne 10. srpna 2018).

- 27 Mimoto v Německu existuje povinnost mít průkaz totožnosti, § 1 odst. 1 první věta PAuswG. Na rozdíl od cestovního pasu nemůže občan sám rozhodnout, zda o průkaz totožnosti požádá, či nikoli. Evropský inspektor ochrany údajů se rovněž domnívá, že zaznamenávání a uchovávání otisků prstů bude mít rozsáhlý dopad až na 370 milionů občanů EU, v důsledku čehož bude muset pravděpodobně 85 % obyvatel EU podstupovat povinné odebírání otisků prstů. Tento široký rozsah a zpracovávání velmi citlivých údajů (zobrazení obličeje a otisků prstů) vyžaduje důkladnou kontrolu v souladu s přísnou kontrolou nutnosti. Předkládající soud souhlasí s úvahou evropského inspektora ochrany údajů, že vzhledem k rozdílu mezi průkazy totožnosti a pasy nelze bezpečnostní prvky, které lze považovat za vhodné pro pasy, automaticky zavést pro průkazy totožnosti, ale je zapotřebí tuto oblast zvážit a provést důkladnou analýzu. V projednávané věci tato analýza chybí.
- 28 Předkládající soud má za to, že ve spojení s výše popsány široce pojatými možnostmi používání a velkým počtem dotčených občanů Unie dochází ve srovnání s cestovními pasy k mnohem intenzivnějšímu zásahu, který zároveň vyžaduje i přesvědčivější odůvodnění.
- 29 V rámci výkladu článků 7 a 8 Listiny je třeba zohlednit i závěry vyplývající z GDPR, jak jsou patrné z bodů 1 a 2 jeho odůvodnění.
- 30 Daktyloskopické údaje jsou zvláštní druhy osobních údajů podle čl. 9 odst. 1 GDPR, a to biometrické údaje. Tyto údaje jsou v čl. 4 bodě 14 GDPR definovány jako osobní údaje vyplývající z konkrétního technického zpracování týkající se fyzických či fyziologických znaků nebo znaků chování fyzické osoby, které umožňuje nebo potvrzuje jedinečnou identifikaci, například zobrazení obličeje nebo daktyloskopické údaje. Podle čl. 9 odst. 1 GDPR je zpracování takovýchto biometrických údajů v zásadě zakázáno a je přípustné pouze v úzce vymezených výjimečných případech.
- 31 Pokud jde o to, že otisky prstů mají být do průkazů totožnosti zaznamenávány za účelem zvýšení zabezpečení proti padělání, je ve stanovisku evropského inspektora osobních údajů k plánovanému zavedení uchovávání otisků prstů v průkazech totožnosti poukázáno na skutečnost, že v letech 2013 až 2017 bylo údajně zjištěno pouze 38 870 padělaných dokladů totožnosti a případů použití padělaných dokladů totožnosti již po léta ubývá.
- 32 Dostatečně zřejmé není již to, zda zaznamenávání otisků prstů skutečně může zvýšit zabezpečení proti padělání. Shoda biometrických údajů, které jsou uchovávány na čipu průkazu totožnosti, s otisky prstů držitele průkazu pouze

potvrzuje, že daný doklad patří danému držiteli. Z uvedených shod jako takové ještě neplyne prokázání totožnosti, pokud nebylo zjištěno, že samotný průkaz totožnosti je pravý. Je pravda, že je nepochybné, že použití biometrických údajů snižuje pravděpodobnost úspěšného padělání dokladu, takže zaznamenání otisků prstů může přinejmenším zčásti přispět k dosažení daného účelu.

- 33 Zda však tato možnost může odůvodnit dalekosáhlý zásah [do práv], se jeví jako nanejvýš sporné, zvláště pokud je podle německého práva v rozporu s nařízením (EU) 2019/1157 nadále platný i průkaz totožnosti s vadným čipem. Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik (Spolkový úřad pro bezpečnost v oblasti informačních technologií, zkráceně BSI, Německo) v této souvislosti uvádí, že „průkaz s nefunkčním čipem [si zachovává] svou platnost, i když je integrovaný čip zjevně vadný. Zabezpečení dokladu totožnosti je zajištěno prostřednictvím fyzických bezpečnostních prvků.“ Pokud je však zabezpečení zajištěno pouze prostřednictvím fyzických bezpečnostních prvků (zejména mikropřisma, fluorescenční tisk atd.), vyvstává otázka nezbytnosti zaznamenávání otisků prstů tím naléhavěji.
- 34 Rovněž evropský inspektor ochrany údajů zdůraznil, že mnohem méně invazivní by byla bezpečnostní opatření týkající se tisku dokladu, jako je například použití hologramů nebo vodoznaků. Tyto postupy by nezahrnovaly zpracování osobních údajů, byly by však rovněž způsobilé zabránit padělání dokladů totožnosti a ověřit pravost dokladu.
- 35 V tomto rámci je rovněž třeba dodržet jednu z nejdůležitějších zásad evropského práva ochrany osobních údajů – zásadu minimalizace údajů, resp. co nejomezenějšího zpracování. Podle této zásady musí být shromažďování a využívání osobních údajů přiměřené a nezbytné, jakož i omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány.
- 36 V případě, že je nutné pořizovat otisky prstů, rovněž vyvstává otázka, proč je vyžadován snímek celého otisku. Je pravda, že tato okolnost podporuje interoperabilitu různých druhů systémů, které mohou rozpoznávat otisky prstů. Tyto systémy lze rozdělit do tří podkategorií. Zaprvé existují systémy, které uchovávají a porovnávají úplné otisky prstů. Jiné systémy využívají tak zvané minucie. Tyto minucie popisují určitou podmnožinu charakteristik získaných ze snímků otisků prstů. Třetí kategorií tvoří systémy, které pracují s jednotlivými vzory extrahovanými ze snímků otisků prstů. Pokud by byla uchovávána pouze jedna minucie, členské státy, které pracují se systémem využívajícím snímek celého otisku prstu, by ji nemohly využít. Uchovávání celého otisku prstu podporuje interoperabilitu, zvyšuje však množství uchovávaných osobních údajů a tím i riziko krádeže identity v případě, že dojde k úniku údajů.
- 37 Čipy na bázi RFID používané v průkazech totožnosti lze za určitých okolností načíst i neautorizovanými skenery. Je tomu tak proto, že jsou aktivovány pomocí radiofrekvenčního pole a následně uskutečňují šifrovaný přenos dat. Zabezpečení daného procesu tak nakonec závisí na kvalitě přenosových a šifrovacích

technologií. Právě použití celého otisku prstu má v této souvislosti za následek zvýšení rizika.

- 38 V této souvislosti je rovněž třeba vzít v potaz, že se v případě otisků prstů jedná o biometrické údaje. Normotvůrce dal mimo jiné zavedením právní úpravy obsažené v článku 9 GDPR najevo, že tyto údaje podléhají zvláštní ochraně.
- 39 Dokonce i nařízení (EU) 2019/1157 od „bezpečnostního prvku“ spočívajícího v otisku prstu upouští u dětí mladších dvanácti let a dětí mladší 6 let od povinnosti poskytnout [otisky prstů] zcela osvobozuje, čl. 3 odst. 7 nařízení (EU) 2019/1157. Mnohem důležitější ale je, že osoby, u nichž je sejmutí otisků prstů fyzicky nemožné, jsou od povinnosti poskytnout [je] osvobozeny. Otázka, k čemu má pak tento bezpečnostní prvek ještě sloužit, není v nařízení (EU) 2019/1157 upravena a jednoduše zůstává otevřená.
- 40 Evropský inspektor ochrany údajů ve svém stanovisku dále zdůrazňuje, že na pořizování a zpracování otisků prstů se použije čl. 35 odst. 10 GDPR. Podle čl. 35 odst. 10 GDPR musí být před tím, než dojde ke zpracování, které pravděpodobně bude mít za následek vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob, provedeno posouzení vlivu na ochranu osobních údajů. Toto posouzení vlivu na ochranu osobních údajů by se mělo zabývat především posouzením rizik pro práva a svobody subjektů údajů a opatřeními, kterými má být těmto rizikům zamezeno, jako jsou záruky a ochranná opatření.
- 41 Vzhledem k tomu, že právní základ spočívá na unijním právu, které se vztahuje na správce [osobních údajů], a vzhledem k tomu, že tyto právní normy upravují konkrétní operaci zpracování, musí být v souvislosti s přijetím tohoto právního základu provedeno obecné posouzení dopadů (čl. 35 odst. 10 GDPR). Při přijímání nařízení (EU) 2019/1157 tedy mělo být provedeno takovéto posouzení dopadu. Jak vyplývá z bodů odůvodnění, provedeno nebylo.
- 42 Předkládající soud má, stejně jako evropský inspektor ochrany údajů ve svém stanovisku, za to, že při posouzení dopadu by povinné zaznamenávání zobrazení obličeje a (dvou) otisků prstů do průkazů totožnosti neobstálo. Evropský inspektor ochrany údajů již v legislativním procesu doporučil přehodnotit v této souvislosti nezbytnost a přiměřenost zpracování biometrických údajů (zobrazení obličeje a otisků prstů).
- 43 Normotvůrce se touto problematikou týkající se GDPR v bodě 40 odůvodnění [nařízení (EU) 2019/1157] zabývá pouze velmi obecně. Zůstává u neurčitých prohlášení, jako například že občané Unie musí být informováni o existenci paměťového média a že je nutné dále specifikovat ochranná opatření vztahující se na zpracovávané osobní údaje, a zejména na citlivé údaje, jako jsou například biometrické identifikátory. Paměťové médium by mělo být vysoce zabezpečené a účinně chránit osobní údaje, které jsou na něm uchovávány, před neoprávněným přístupem. Zůstává nejasné, co je myšleno výrazem „vysoce zabezpečené“ a jakou podobu mají dané záruky a ochranná opatření mít. Především není zřejmé, že by

došlo k vyvážení s riziky vznikajícími v případě úniků údajů uchovávaných na čipu a se zásahem do práv zaručených články 7 a 8 Listiny.

- 44 Vystává tedy otázka, zda neprovedení povinného posouzení dopadu rizik může ponechat platnost normy nedotčenu, nebo zda naopak v případě, že je normotvůrce povinen provést posouzení dopadu rizik, musí jeho neprovedení vést k neplatnosti dané normy. Jinak by byl normotvůrce odměněn za své protiprávní jednání.

PRACOVNÍ DOKUMENT